

ΒΑΚΑΛΗΣ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ

ΑΠΟ ΤΟ 1967

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΟΜΑΔΑ Α΄

ΘΕΜΑ Α1

A.1.1. σελ. 83-84 (2^ο βιβλίο) : «Δύο συνθήκες, μετά τη λήξη ... προσάρτηση της περιοχής στην Ελλάδα.».

A.1.2. σελ. 154 (1^ο βιβλίο) : «Την ίδια εποχή¹ πραγματοποιείται ... αγροτικής παραγωγής.»

σελ. 155 (1^ο βιβλίο) : «Παράλληλα η ηλεκτρική ενέργεια ... η ταχύτητα των μέσων μαζικής μεταφοράς.».

ΘΕΜΑ Α2

- A.2.1.**
- α. Λάθος (σελ. 128, 1^ο βιβλίο)
 - β. Σωστό (σελ. 301, 1^ο βιβλίο)
 - γ. Σωστό (σελ. 36, 2^ο βιβλίο)
 - δ. Λάθος (σελ. 41, 2^ο βιβλίο)
 - ε. Σωστό (σελ. 291, 2^ο βιβλίο)

A.2.2. α. Εγκάρδια Συνεννόηση (Αντάντ): σελ. 54 (2^ο βιβλίο)

«Στις αρχές του 20ού αι. δύο συνασπισμοί ... Ρωσία.»

¹ Στο σημείο αυτό πρέπει να διευκρινίσουμε ποια είναι αυτή η εποχή, οπότε προσθέτουμε: «, δηλ. κατά τη διάρκεια της δεύτερης βιομηχανικής επανάστασης (από το 1870 και ύστερα), πραγματοποιείται ...»

Στον ορισμό προσθέτουμε ακόμη (από τις σελ. 56-57, 2^ο βιβλίο) τις δυνάμεις που είχαν προσχωρήσει στην Αντάντ. Δηλ. γράφουμε: Με το πλευρό της Αντάντ τάχθηκαν η Ιαπωνία τον Αύγουστο του 1914, η Ιταλία μετά το 1915, η Ρουμανία τον Αύγουστο του 1916, οι ΗΠΑ τον Απρίλιο του 1917 και τέλος η Ελλάδα το Ιούνιο του 1917. Τέλος προσθέτουμε ότι οι Δυτικές Δυνάμεις ήταν ο συνασπισμός που τελικά νίκησε στον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο.

β. Άξονας Ρώμης - Βερολίνου : σελ. 236 (2^ο βιβλίο)
Μετά τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο «η αδυναμία της Κοινωνίας των Εθνών και η αναποφασιστικότητα ...ήταν πια μια πραγματικότητα». Διευκρινίζουμε ακόμη ότι ο Άξονας τελικά ηττήθηκε στο Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο.

γ. Γενικός Γραμματέας του Ο.Η.Ε.: (σελ. 266, 2^ο βιβλίο)

«Ο Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος , με τις τρομερές ... με έδρα τη Νέα Υόρκη.». Τον οργανισμό διευθύνει ένας Γενικός Γραμματέας που μεριμνά για την εκτέλεση των αποφάσεών του.

ΟΜΑΔΑ Β΄

ΘΕΜΑ Β1

Η παρούσα πρωτογενής πηγή αποτελεί τμήμα του υπομνήματος των Κρητών το οποίο υποβλήθηκε προς τις Ευρωπαϊκές Δυνάμεις με απώτερο στόχο την οριστική διευθέτηση του Κρητικού ζητήματος. Από τα στοιχεία που

προσκομίζονται, καθίσταται σαφές ότι η οικονομική δυσκαμψία της Μεγαλονήσου, η αναποτελεσματικότητα του κρατικού μηχανισμού και η κατάσταση πολιτικής αποδιοργάνωσης που ευνοείται από την άσκηση μεροληπτικής πολιτικής εναντίον των αντιφρονούντων, πυροδοτούν την επαναστατική ατμόσφαιρα, η οποία ζητεί εκτόνωση στη λήψη δυναμικών πρωτοβουλιών για την έναρξη του απελευθερωτικού αγώνα εναντίον του Τούρκου δυνάστη.

Σύμφωνα με το κείμενο, το Κρητικό ζήτημα παραμένει στάσιμο και τα προβλήματα διαιωνίζονται λόγω της άκαμπτης θέσης της Αγγλίας, που υπερασπίζεται την Τουρκική πολιτική, η οποία πληγώνει το εθνικό φιλότιμο και την εθνική υπερηφάνεια των Κρητών που ζουν κάτω από άθλιες συνθήκες. («35 έτη παρήλθον και κατά τούτο το διάστημα...αδικιών και δυστυχημάτων»). Τεκμήρια της λαϊκής δυσαρέσκειας αποτελούν η επαχθής φορολογία που πλήττει τις οικονομικά υποδεέστερες τάξεις και η παραχάραξη των νόμων και της δικαιοσύνης, που ευνοούνται από αυθαιρεσίες της διοίκησης, η οποία λειτουργεί βάσει των διαθέσεων των εκπροσώπων της Πύλης. Η λαϊκή δυσαρέσκεια αισθητοποιείται και από μαρτυρίες σχετικά με την πολιτισμική στασιμότητα του νησιού το οποίο εδώ και πολύ καιρό είναι καθηλωμένο κοινωνικά, πολιτικά και πνευματικά και προσιδιάζει σε ένα κράτος απαρχαιωμένων παραγωγικών δομών. («βαρυτάτους φόρους...όσα πάντες οι λαοί εις αντάλλαγμα των βαρών ούτων χείρουσιν, απολαμβάνομεν»).

Ακόμη, όπως πιστοποιείται από το εν λόγω απόσπασμα, οι κάτοικοι είναι βυθισμένοι στο σκότος και την αμάθεια. («Τα τέκνα ημών ένεκα ελλείψεως σχολείων...συντηρούμε πάντα εκ του υστερήματος ημών.»)Τα λιγοστά σχολεία λειτουργούν μόνο από το υστέρημα των γηγενών ενώ επικρατεί στο δημοσιονομικό τομέα η αδικία

και η κατάληψη θέσεων με ανορθόδοξα μέσα, με αποτέλεσμα τον παραγκωνισμό των Κρητών από την παραγωγική δραστηριότητα και την πολιτική ζωή. Απτή απόδειξη αποτελεί το γεγονός ότι η μαρτυρία τους δεν έχει καμία ισχύ και τα αδικήματα των Οθωμανών σπάνια τιμωρούνται. Χαρακτηριστικά καταλήγουν ότι είναι δούλοι της («ετέρας φυλής των Τουρκοκρητών»). Για την εξυγίανση λοιπόν της πολιτικής και κοινωνικής ζωής οι εκπρόσωποι του Κρητικού λαού αιτούνται τη διαμεσολάβηση των Δυνάμεων για την ένωσή τους με την Ελλάδα και σε περίπτωση που αυτό δεν είναι εφικτό, προτείνεται η χορήγηση Οργανικού νόμου, η σύσταση τακτικών δικαστηρίων, φορολογική ελάφρυνση των αδυνάτων και ώθηση στην «ηθική Μόρφωση» για την αποκατάσταση της ισορροπίας. Επιπρόσθετα τονίζεται emphaticά η ανάγκη δημιουργικής αξιοποίησης των φόρων προς όφελος της πατρίδας και όχι η διασπάθισή τους για τον πλουτισμό των ισχυρών. («...τακτοποιηθή, η ηθική μόρφωσις του λαού...να δαπανάται εις την βελτίωσιν της Πατρίδος ημών»). Τέλος, εξίσου, αποτελεσματική κρίνεται και η εγκαθίδρυση μιας κυβέρνησης φιλόανθρωπης και χριστιανικής για την άρση της κρίσης και την κατοχύρωση της πολιτικής ενεργοποίησης των κατοίκων και της προστασίας τους εν γένει.

Συνδέουμε την πηγή με την αντίστοιχη σχολική αφήγηση με τη διαρθρωτική φράση («πράγματι η παρούσα πηγή τεκμηριώνει την ιστορική αφήγηση...») εμπλουτίζοντας με παραπομπές, όπου χρειάζεται, στην πηγή.

Σχολικό βιβλίο σελ 288-289. Η κρητική επανάσταση (1866-1869)

«Από τη δημοσίευση του Χάτι Χουμαγιούν... την παραχώρηση σχετικής αυτονομίας.»

ΘΕΜΑ Β2

Πληροφορίες από την πηγή:

- εντοπίζονται τα προβλήματα: ανεργία
 οικονομική ύφεση
- επικέντρωση στην Ευρώπη και στις συνέπειες όσον αφορά:
 - την ψυχολογία των πολιτών: κλονίζεται η εμπιστοσύνη τους στους οικονομικούς («οικονομία της αγοράς») και πολιτικούς θεσμούς («στις αρχές της φιλελεύθερης δημοκρατίας»).
 - την πολιτική κατάσταση: επιβολή ολοκληρωτικών καθεστώτων («άνοδος αντικοινοβουλευτικών και εθνικιστικών κινημάτων και επιβολή δικτατορικών «λύσεων».)
- από τις πολιτικές συνέπειες εξαιρούνται η ΗΠΑ και οι δημοκρατίες της Δύσης.

Σχολικό Βιβλίο: σελ. 163-166 (ενότητα: Οι κοινωνικές επιπτώσεις της κρίσης)

Παραπομπές στα σημεία που η πηγή επιβεβαιώνει την ιστορική αφήγηση:

- ... που επλήγησαν περισσότερο έμεινε άνεργος : «αυξανόμενη ανεργία»
- Αυτή η ανέχεια προκαλεί την οργή των πολιτών κατά των κυβερνήσεων.: Η αναξιοπιστία και η αφερεγγυότητα των πολιτών θίγεται και στο μεγαλύτερο μέρος της πηγής: «Η εμπιστοσύνη προς τους υφιστάμενους ... και της ύφεσης.»

- ... καθημερινό φαινόμενο για τις μεγάλες πόλεις της Ευρώπης : και στην Ευρώπη εστιάζει και ο συγγραφέας της πηγής.
- ... την κοινωνία της βιομηχανικής ανάπτυξης , αρχίζει να εκδηλώνεται στην Ευρώπη. Η κατάσταση αυτή περιγράφεται και στο παρατιθέμενο κείμενο: «Η εμπιστοσύνη προς του υφιστάμενους ... και της ύφεσης.».
- ... ωθούν τα μικροαστικά στρώματα προς την υποστήριξη εθνικιστικών και ολοκληρωτικών λύσεων, έξω από το πλαίσιο του αστικού δημοκρατικού πολιτεύματος: «η Μεγάλη Κρίση διευκόλυνε ... «λύσεων».».
- ... θα υποστηρίξει ολοκληρωτικές πολιτικές λύσεις: και ακριβώς αυτό επισημαίνεται και στην πηγή («δικτατορικών «λύσεων».»).

Επιμέλεια : Καθηγητών Φροντιστηρίων Βακάλη